

חודש טבת

מזל החודש: גדי

על שום שבחודש טבת בשנה מבורכת גשמים מתחילים השדות

להוריק והגדיים יוצאים למרעה.

טבת הוא החודש העשירי למניין חודשי השנה ליציאת מצרים -

מניסן, והרביעי למניין חודשי השנה לבריאת העולם מתשרי.

שמות החודש: במקרא מוזכר החודש פעם אחת בלבד במגילת

אסתר "בחודש בעשירי הוא חודש טבת" (ב: טז)

כרוב שמות החודשים מקור השם כנראה בבלי והוא ע"שבי ציון.

במקורות מוזכרים כמה טעמים לשם החודש:

טבת מלשון טובה, כי בחודש הזה היתה טובה לישראל.

"טבת גדלה בו הדסה". הדסה היא אסתר שנלקחה בחודש זה

לבית המלך אחשורוש ובכך צמחה טובה לעם ישראל,שכן אסתר

השפיעה על ביטול גזרת המן. (קידוש ירחים דר' פנחס).

טובה אחרת צמחה לעם ישראל, בחודש טבת, "שבו נהרג

סיחון ועוג שנתיירא משה מהם" (מדרש שמות החודשים).

סיבה אחרת לשם היא אולי מלשון הטבה, תיקון שיפור, ראש

חודש טבת חל בסיום חג החנוכה והוא מקבל הארת נרות על כל

ימי החודש, כי בראש תלוי כל החודש כלומר בהטבת הנרות.

כמו כן כחודש בן 29 יום סיומו בכ"ט – ראשי תיבות: כל-טוב.

הכוחות הרוחניים הפועלים בחודש כסלו וכיצד להיעזר בהם להתפתחות רוחנית

המלה חודש משמעותה התחדשות! בכל חודש יש הארה והשפעה רוחנית המלה חודש משמעותה התחדשות! בכל חודש יש הארה והשפעה רוחנית המושפעת מלמעלה והיא המיוחדת לו. קדושת הזמן הזו משמשת ככלי להתפתחות רוחנית. כל חודש מהווה "פוטנציאל להתחדשות של האדם בתחומים מיוחדים בחייו, להיבנות ולהתקדם בהם. חכמת הקבלה מלמדת אותנו שציר התיקון של האדם הוא הזמן שהאדם נע בתוכו. הזמן פועל על פי תכונה מעגלית. שנה מלשון שניות, תקופה מלשון מקיף, חג מלשון לחוג, חודש מלשון התחדשות. האדם נע בתוך הזמן, והזמן היחיד שקיים הוא עכשיו - רגע ההווה. לכן נקרא הקב"ה- הויה ברוך הוא. נאמר כי "**חכם הוא הרואה את הנולד**" פרקי אבות). כלומר, אדם יכול לראות כיצד נבראת המציאות בכל רגע ורגע. כפי שנאמר: **מחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית**. "נשאל את עצמנו האם אנו מתחדשים כל רגע מחדש? יש עת רצון להתחדשות, זמן שהוא מסוגל לכך יותר. כדי ליצור את השינוי עלינו להתחבר לשורש הרוחני. שינוי בשורש ישפיע על כל הענף. לכן אנו עוסקים בלימוד זה, על מנת לתפוס את החודש כבר מראשו ולשנות את כל הזקוק לשינוי כבר בשורש. בקבלה זה נקרא למתק את הדינים בשורשם. מאוד חשוב באיזה 'ראש', האדם נמצא בראש כל חודש ובמשך החודש כולו כמובן.

חודש טבת, חודש של דין שיכול להתהפך לחודש של טובות

הצרוף של החודש
בכל חודש מתגלה צרוף שונה של שם הויה-ה"ה. הצרוף של חודש טבת הוא **י.ק.ו.י.ק.ו.**, היוצא מהפסוק, "**גִּדְלוּ לִי-הוּא אֵתִי; וְנִרְוַמְתָּה שְׁמוֹ יְחִדּוּ**" (תהילים ל"ד ד'). סדר האותיות יוצא מסופי התיבות והוא כמעט הפוך לגמרי מהסדר הישר של שם השם **י.ק.ו.י.ק.ו.** הקבלה מלמדת אותנו שהאות ה' היא מצד הכלים (חסרונות, דינים) והאותיות י' ו-ו' הן מצד האור (מילוי, חסד). דין הינו מציאות של חסרון, מציאות של כלי בלי אור. חסד הינו מציאות שהכלים מלאים באור, מציאות של שמחה. צרוף הויה-ה של החודש הזה מעיד על כך שהחודש הזה הוא חודש של דין. אבל, לא צריך להיבהל! התורה מלמדת כי אין דבר מיותר במציאות, כמעט שאין כח מיותר במציאות, מלבד כח אחד שאותו אנחנו צריכים להכחיד, הכח שנקרא עמלק (בגימטרייה = ספק). אבל בלעדיו, אפשר לומר שלכל כח יש את האיכות המיוחדת שלו ואנו צריכים רק לדעת איך מגייסים אותו לעבודה שלנו והופכים אותו לתועלת, חיובי ותכליתי. חלק חשוב של העבודה שלנו היא לקחת את הנקודות של הקושי, של ההתמודדות, של הכאב, של החיסרון, של הדין ולרתום אותם לעבודה הרוחנית שלנו, לשם גדילה, צמיחה וכמובן לתיקון המידות.

הנהגה טובה
דוגמא טובה להיפוך הדין לחסד, לשעבד הרע אל הטוב, אפשר למצוא במה שאמרו חז"ל על האדם שמגיע בליל שבת הביתה. בערב שבת, הבית כולו כבר צריך להיות מוכן לשבת - שולחן השבת כבר עומד עם מפה לבנה, נרות השבת דולקים, החלות מכוסות על השולחן וכל הבית נקי ומסודר לכבוד השבת. חז"ל אמרו שלאחר התפילה של ערב שבת מלווים את האדם הביתה שני מלאכים. תמיד מלווים אותנו שני מלאכים, "**כִּי מֵלֹאכִיו, יִצְוֶה-לָךְ; לְשִׁמְרָךְ, בְּכָל-דַּרְכֶיךָ**" (תהילים צ"א י"א), המלאך הטוב והמלאך הרע. כתוב שאם האדם נכנס בליל שבת הביתה ואור קודש של שבת מאיר בבית, אז

המלאך הטוב מברך את בעל הבית; מי ייתן שגם בשבת הבאה ביתך יהיה מלא באור של שבת ומי שעונה לו אמן זה המלאך הרע, בעל כורחו. אבל אם הדברים אינם בסדר הזה, ח"ו, אז זה קורה בדיוק להפך. המלאך הרע מקלל והטוב עונה אמן. בעזרת ההכנה וההשתדלות שלנו לעשות את הדברים בסדר הנכון, אנחנו משעבדים את כל המציאות של הרע (רצון עצמי) אל הטוב, אל האור והקדושה בחיינו.

החודש

כוחות

אנו נכנסים למרחב חדש בזמן והוא חודש טבת. מתוך חנוכה אנו יוצאים/נכנסים לחודש טבת, חודש של דין. ישנם שלושה חודשים בשנה של דינים: טבת, תמוז, אב. חודשים בהם לעם ישראל היו זמנים לא פשוטים הן ברמת הפרט והן ברמת הכלל. **כתוב בספר היצירה שהבורא יצר אות ע' וברא גדי בעולם, מידת הכעס בנפש, ואיבר הכבד באדם. השבט המקושר לחודש הוא שבט דן.**

החסרונות

ראיית

אנחנו משולים לאדם ההולך בחושך. פתאום מישהו מדליק את האור ואנחנו רואים מלא בורות, מיד אנחנו מתחילים לפחד ורוצים שוב את החושך, כי אולי עדיף שלא לראות. מה שנאמר, **כִּי בָרַב חֶכְמָה, רַב-כָּעַס; וְיֹסִיף דַּעַת, יֹסִיף מְכָאֹב** ("קהלת א' י"ח). אלא שכתוב גם, **הַחֶכְמָה תְּחַיֶּה בְּעֵלְיָהּ** ("קהלת ז' י"ב). כשמדובר על חכמה בקבלה מדובר על אור החכמה, חכמה היא אור. הדבר החשוב ביותר בעבודתו של אדם היא היכולת להכיל את עצמו על כל מגרעותיו וקלקוליו. לדעת שיש לו בורות, לראות אותם, להתחיל לעבוד ולא ח"ו לבקש את החושך. האדם הרוחני שואל שאלות במסע שלו. כשהוא מתחיל לפגוש את השלמות האלוקית דרך לימוד התורה, החכמה, גילוי של האור הפנימי, אל מול זה מתגלים חסרונותינו. מסבירים המקובלים שגילוי זה של חסרונות, אלו הם הכלים הכי טובים לדבקות בשם, כלים לגדילה, כלים לצמיחה. כך שכל חסרון שמתגלה בנו צריך להיות מקור לשמחה גדולה.

לפעמים המסע הרוחני של אדם יכול דוקא להרחיק אותו מהמקום אליו הוא הולך, מהמקום אליו הוא רוצה להגיע. כשאדם מגלה את הכיעור של עצמו, את החסרונות של עצמו, זה סימן שהוא מתקדם במסע הרוחני. האבן עזרא אומר, **כפי שמכיר את יצרו ככה מכיר את יוצרו**. "ככל שהוא יכיר את היצר שלו יותר טוב, ככה הוא יכיר את היוצר שלו טוב יותר, כך גם תגדל בו ההשתוקקות להתקרב אל הבורא.

המידות

תיקון

מידה זה מלשון מינון - הכמות הנכונה במקום הנכון ובזמן הנכון. עבודת תיקון המידות היא לקחת את אותו כוח שהיה מכשיל אותנו ולהופכו לכח שיכול להחיות אותנו. זאת ע"י מינון ותיעול נכון, על פי מה שהתורה מלמדת אותנו. **סור מרע, ועשה טוב** ("תהילים ל"ד ט"ו). אנחנו מתרחקים מהרע שבמידת הכעס ומנסים להפכו לטוב, להשתמש בו לקדושה. "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע" (מסכת ברכות).

הרמב"ם אומר שבכדי לשנות מידה עלינו לקחת מידה שהיא מקולקלת ולתקופה מסוימת לעשות את ההיפך הגמור ממנה, עד שנרגיש שאחרי המעשים נמשכים הלבבות, עד שנרגיש כי בתוך המציאות קנינו לעצמנו הרגל, טבע שני. אז נחזור לאמצע, נמצא את **שביל הזהב**. "המידות הן בסה"כ כלים לשפע. אבל צריך לדעת איך לנהוג עם השפע, איך להוליך את האור במידה הנכונה. אור בלי מידה יוצר פגם, יוצר בלבול. צריך לקחת את השפע, לשלב חסד בדין, דין בחסד ורק אז יכולה להתגלות התפארת, יכול להתגלות הקו האמצעי.

הגאווה

הכעס

כאמור, האיבר של החודש הוא הכבד, המרמז על כבודות. זהו המקום בו מתנקזים כל הרעלים. הוא משול ליצר הרע, כי זהו המושב של כל התאוות הבהמיות והמידות המקולקלות, בתוכן מידת הכעס. מסופר על ירובעם בן נבט, אחד ממלכי ישראל שחטא והחטיא את כל עם ישראל. הוא היה במדרגה עצומה. בא אליו הקב"ה ואמר לו, חזור בתשובה ואני, בן דוד ואתה הולכים יחד בגן עדן. שאל אותו ירובעם בן נבט מי בראש? אמר לו, בן דוד בראש. אמר לו ירובעם בן נבט, לא רוצה. כך איבד את כל

עולמו

ברגע. השורש של הכעס היא מידת הגאווה. על הגאווה כתוב, אין אני והוא יכולים לדור במדור אחד. הקב"ה אומר על אדם בעל גאווה, אני והוא לא יכולים להיות יחד באותו מקום. בעל הגאווה לא יכול לחבר את הקב"ה למציאות שלו. היכן שישנה גאווה, השכינה מסתלקת. האור האלוקי לא יכול לשכון שם. אם לא היה לאדם גאווה, גם לא היה כועס. אדם כועס כשלא מסתדר לו. הוא אומר לעצמו, אני לא תכננתי זאת כך! במציאות כפי שאני תכננתי לא היה מקום למה שקורה כעת! המציאות התערערה לו. למה מגיע לי כזה דבר אחרי כל מה שעשיתי? תחושת הישות שלו הופכת למנוע לכעס ובכעסו הוא בעצם מוציא את הבורא מאותה תמונה, מאותה סיטואציה, לגמרי. הוא כופר בהשגחה. לכן נאמר, "כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה".

מטבת

לטובות

אם כך, עיקר התיקון שלנו בחודש טבת הוא להכניס את הקב"ה בכל מקום, בכל דבר, בכל הפרטים של מציאות חיינו. האות של הקב"ה היא האות ו' – ו' החיבור, המשויכת לספירת זעיר אנפין. באות ו' מתגלה הכח לחבר בין ניגודים, לחבר חסד ודין, אור וחושך, לחבר נשמה אלוקית בתוך גוף גשמי, לחבר בין אנשים, בין זמנים, להתחבר חזרה לשורש. כתוב כי כל הדינים מתמתקים בשורשם, כל החסרונות נמתקים בשורשם. כשאדם יבחין כי הוא כועס, יעצור לרגע ויאמר לעצמו, הפרדתי כרגע את השם, לא הכנסתי את האות ו' במקום הנכון. האות ו' מורכבת משני ווים. אם אדם ייקח את שתי הווים האלה ויכניס אותן בתוך שם החודש, החודש ייפך מטבת לטובות. צריך לזכור כי כל מה שהקב"ה, הרחמן, עושה לטוב הוא עושה – הכול לטובה!

התמודדות

עם

הכעס

חשוב לזכור בחודש הזה שכדאי לקבל את עצמנו יחד עם החסרונות. לא להתרגש כשהכעס עולה פתאום ואנחנו לא מבינים מדוע אנחנו לא כתמול שלשום. צריך לזכור כי אחרי טבת זה יעבור. מומלץ לאדם להתייחס לעצמו במידת סלחנות, בחמלה, ברחמים. כמו שאנו לא מפייסים אדם בכעסו, לא פונים להיגיון של אדם בזמן כעס כי ההיגיון לא נמצא שם כרגע, כך גם עלינו לנהוג עם עצמנו. העצה הכי טובה כשמגיע הכעס היא פשוט לעצור! לא לעשות כלום! מומלץ לשתות מים או פשוט למלא את הפה במים. אולי אתה צמא וזו הסיבה לכעס? לפני שתיית המים אדם מברך, "ברוך אתה השם אלוקינו מלך העולם שהכל נהיה בדברו!..." אם האוזניים שלו שומעות מה שפיו מדבר, אז כבר באותו רגע הוא מבין ורואה כי הכל מסודר, הכל מדויק, הכל נהיה בדברו! האדם הכניס את האות ו' חזרה למציאות.

דין

וחשבון

כאמור השבט המקושר לחודש הוא שבט דן. דן מרמז על דין. במדבר, שבט דן היה הולך אחרון ומאסף את כל השבטים, היה המגן מעמלק הזדנב אחרי בני ישראל. כתוב על משיח בן דוד שאימו משבט דן ואביו משבט יהודה. יהודה היו הולכים בראש ודן בסוף. בכדי שתהיה לידה חדשה צריך דין ורחמים, חסד וגבורה. האבא מביא את הלובן והאימא את האודם, האבא מביא חסדים והאימא דינים, האבא הוא אור, האימא כלי. חיבור של שניהם יחד יוצר תולדה חדשה. חיבור אל שבט דן בחודש שלנו אומר להשתמש במידת הדין לקדושה. כתוב, "אל זועם בכל יום". כמה זמן? רגע אחד ביום. ישנו רגע אחד של כעס וכך גם צריך לעשות האדם. כל היום ילך במידת הרחמים, ידון את עצמו לכף זכות. אבל יבחר לעצמו רגע ביום בו יעשה עם עצמו דין וחשבון. יבדוק כיצד התנהג במשך היום, האם שגה, האם תקף אדם אחר בזמן שכדאי היה לשתוק, האם הקפיד על אדם אחר? האם כעס ולמה? מתי הפריד ומתי חיבר? דין וחשבון לצורך עליה, לקודש!

האות

ע'

האות של החודש, האות ע', כמובן מתקשרת לתכונת הראיה. אנו תופסים את הזמן כשרשרת של תמונות נפרדות אותו אנו חווים כמציאות - אור וחושך, יום ולילה, צהריים, ערב... גלגל הזמן בתוך השנה ובתוך היום. ישנם ימים של דין בשנה, ישנם של חסד וכן יש שעות של דין ביום ושעות של חסד. אלא שהמציאות השורשית אינה משתנה "אני הויה לא שנית", המציאות שמעל הזמן היא

הויה רוחנית אחת. רק המציאות בתוך העולם (מלשון העלם) כפי שהיא נראית בעינינו משתנה. כאן נכנסת האות ע'. החודש הוא זמן טוב לבדוק כיצד אני רואה את המציאות? יש לנו שתי עיניים. עין ימין, עין של חסדים שרואה טוב. עין שמאל, עין של גבורות שרואה חסרונות. החודש, ובכלל, כדאי לנו לאמן את הראיה כך שנראה את המציאות בעין ימין, זו הדרך להתחבר לטוב, לדון את המציאות לכף זכות! צדיק הוא זה שמצדיק את הבורא בכל דרכיו, בכל מה שיש במציאות החיים.